

## YENİ BİR MUHALEFET ANLAYIŞI GEREKİYOR

Niçin sorusuna yanıt aramadan önce bir durum saptamasına ihtiyaç var; ve bu öncelikle de otoriter eğilimleri pekişen iktidar açısından yapılmalı.

AKP, Cumhuriyet rejiminin karşılaştığı herhangi bir parti değil. Değil çünkü bu rejimi tasfiye etmek üzere siyaset yapıyor. Bunda büyük ölçüde başarılı oldu da. Yerine konulacak rejim konusunda ise başarılı olmakta zorlanıyor. Birkaç nedenle:

(i) Cumhuriyetin laik temellerini tamamen yıkmakta ve kendi dünya görüşünü, yaşam tarzını ve yönetim anlayışını tüm topluma kabul ettirmekte başarılı olamıyor.

(ii) Bugüne kadar "beraber yürüdüğü" cumhuriyet yıkıcılarıyla, kurulacak "şey" konusunda ve kurumların/devlet erkinin paylaşımında anlaşmazlığa düştükçe iç hesaplaşmaların su yüzüne çıkmasına engel olamadı, olamıyor.

(iii) Gezi direnişi gibi denetleyemediği büyük kitlesel tepkiler kendi toplum projesinin siyasal/toplumsal sınırlarını ortaya koydukça, hegemonyasını pekiştirmek için ikna/rıza yerine şiddet ve zorbalıktan başka elinde araç kalmadığını görüyor, bu da onu kendi saflarında bile bir sıkışmaya itiyor.

(iv) 17 Aralık sürecinde olduğu gibi kirli çamaşırlar ortalığa saçıldıkça inandırıcılık sorunları yaşamaya, polis-yargı-idari yapıda tasfiyelere mecbur kalmaya ve geri vitesi olmayan bir baskı/şiddet sarmalına sürüklenmeye, tepkilere cinayetlerle yanıt vermeye başlıyor.

(v) Soma'daki maden katliamı örneğinde görüldüğü gibi, sendikalı olsun olmasın AKP döneminde giderek iğretileştirilen ve taşeronlaştırılan bir ucuz ve uysal emeğe dayalı ilkel birikim tarzı çatlak verdikçe, üstelik bu çatlaklar siyasal hegemonyasından emin olduğu işçi kentlerinde ortaya çıktıkça, AKP, her defasında, bir yönetememe kriziyle başbaşa kalıyor; tepkisini kontrol edemiyor, hırçınlaşıyor.

(vi) AKP, toplumun bütününü temsil etmekten giderek uzaklaştıkça, toplumun yarısına seslenmekle de yetinmeyip onu rakip/düşman kamplara bölmekten medet uman, polisini bu amaçlarla kullanan, giderek sivil kılıklı provokatörlerini devreye sokmaktan veya bir AKP milis gücü oluşturmaktan çekinmeyen, başta Aleviler olmak üzere toplumun çeşitli kesimlerini her fırsatta hedef göstermekten vazgeçmeyen, kendi bekası için bir iç savaşı dahi göze alabilen hatta onu kışkırtma seçeneğini hazır tutan bir iktidar görünümü alıyor.

(vii) Sonuçta tüm bu sayılanlar ve daha sayılabilecek olan nedenlerle, AKP ve Erdoğan Hükümeti derin bir meşruiyet krizi içindedir. Hükümet, defalarca istifasını gerektirecek toplumsal tepkilere, açığa çıkan yargı kumpaslarına, paralel yapılarla egemenliği paylaşmasına, Suriye'de savaş kışkırtıcılığı ve davet edilen Reyhanlı kıyımına, Uludere katliamına, polis cinayetlerine, iş katliamlarına ve ayyuka çıkan yolsuzluklarına rağmen, iktidarı bırakmamak için medya-sermaye-polis-yargı-ordu üzerindeki tahakkümünü arttırmakta, iktidarını faşist baskılarla

kalıcılaştırmaya çalışmaktadır. Böylece teokratik otokratizme geçiş sürecinin bütün başarısızlıklarına rağmen, bugün bu otokratizmi her türlü zoru ve kışkırtmayı kullanarak daha da yerleştirmeye çalışan bir iktidar türüyle karşı karşıya kalınmaktadır. AKP, halkın açığa çıkan büyük tepkisine rağmen dinci faşizmi yerleştirme kararlılığıyla, Türkiye'nin iç güvenliği bakımından bir numaralı tehdit oluşturmaya başlamıştır. Bunların üstüne gelebilecek Başkanlık iddiasındaki taraflı ve zorba bir cumhurbaşkanı Erdoğan figürü, rejimin halen tek tük çalışan sigortalarını tümüyle berhava edebilecek nitelikte olacaktır.

\*\*\*

Yeni bir muhalefet anlayışının gerekliliği bu çerçeveden bakılarak sorgulanmalıdır.

Böylesine totaliter eğilimleri olan, güvenlikçi devleti giderek azgınlaştıran, yargıyı tam tahakkümü altına alan, siyasetin oyun kurallarını işine geldiği gibi yorumlayan veya değiştiren, muhalefete hiçbir alan bırakmamaya yönelen bu tür bir iktidarın dizginlenmesi, bugüne kadarki muhalefet anlayışlarıyla artık mümkün değildir. Meşruiyetini yitirdikçe hukuk devletini hatta kanun devletini bile ayakbağı olarak gören böyle bir iktidar türü, kurallara sadık kalma çerçevesinde hareket eden ve hatta siyasi popülizm açısından karşı çıkılmasını uygun görmediği düzenlemelerde iktidarla uzlaşmaya giren bir muhalefet türüyle dizginlenmek bir yana daha da çığırından çıkacak, kendisine haketmediği yeni meşruiyet zeminleri oluşturacaktır.

Geriye "nasıl bir muhalefet" sorusu kalıyor. Her durumda, her cephede daha radikal bir muhalefet gereksinimi olduğu açık. Bunun da enine boyuna tartışılması gerekiyor.